

Bariery i możliwości współpracy między szkołami zawodowymi a firmami.

Perspektywa dyrektorów szkół i przedsiębiorców.

program:

DYREKTORZY
ZAWODOWCY!

pod patronatem honorowym:

MINISTER
EDUKACJI
NARODOWEJ

Szkolnictwo zawodowe:

poziom wykształcenia	2000	2012	2000	2012	Zmiana 2000-2012	
	w tys. osób		struktura (w proc.)		absolutna	w %
wyższe	2 014	4 612	13,9	29,6	2 598	129,0%
policealne oraz średnie zawodowe	4 436	4 320	30,5	27,7	-116	-2,6%
średnie ogólnokształcące	979	1 345	6,7	8,6	366	37,4%
zasadnicze zawodowe	4 943	4 242	34,0	27,2	-701	-14,2%
gimnazjalne, podstawowe i niższe	2 154	1 072	14,8	6,9	-1 082	-50,2%
Razem	14 526	15 591	100	100	1 065	-

Dynamiczny wzrost liczby ludności z wyższym wykształceniem

Wzrost bezrobocia i trudności ze znalezieniem pracy przez absolwentów

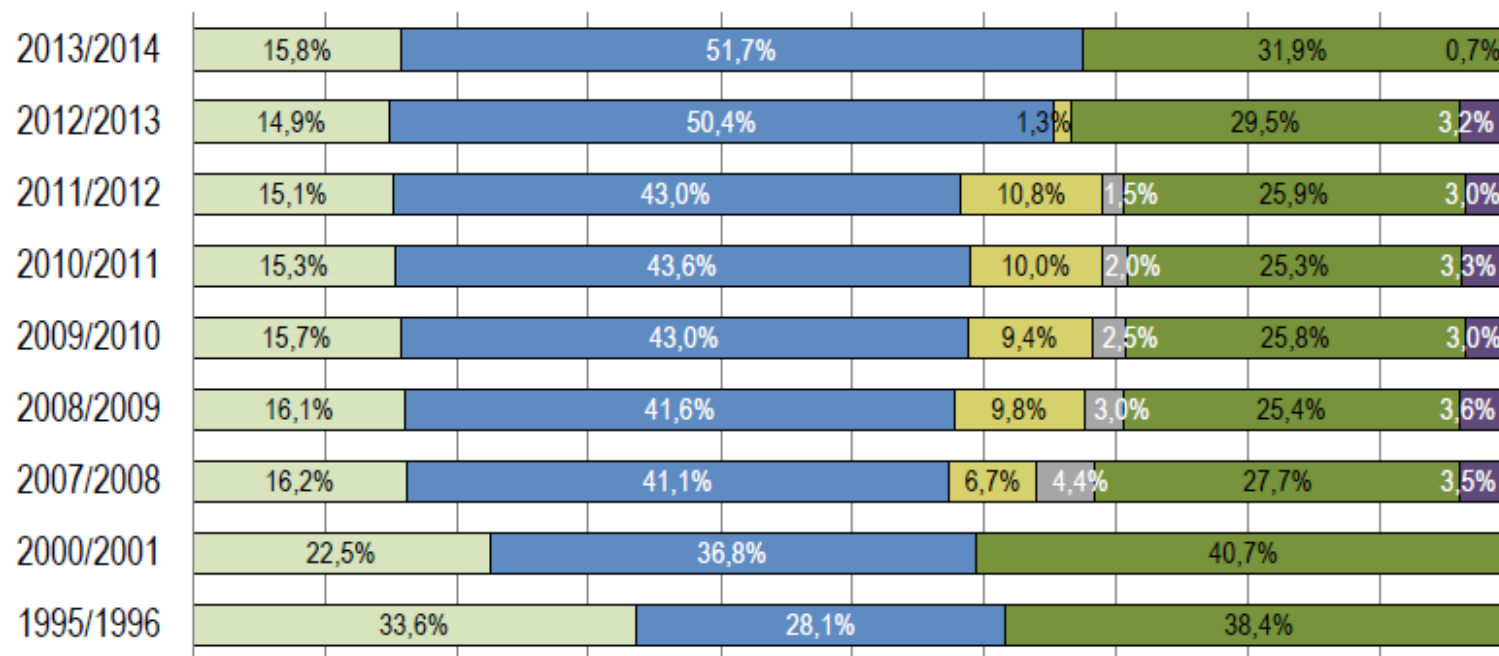
Coraz większe znaczenie kształcenia zawodowego
i
dostosowania go do potrzeb lokalnego rynku pracy

Źródło: RoSE 2012 (str. 57)

Szkolnictwo zawodowe:

2014/2015 - zmiana trendu:

Mniej niż połowa gimnazjalistów wybiera licea ogólnokształcące, a więcej niż połowa - szkoły zawodowe i technika

- szk. zasadnicze zawodowe / d.zasadnicze
- licea ogólnokształcące
- uzupełniające licea ogólnokształcące
- licea profilowane
- technika i ogólnokształcące szkoły artystyczne / d. średnie zawodowe
- technika uzupełniająca
- specjalne szkoły przysposabiające do pracy

Oświata i wychowanie
w roku szkolnym 2013/2014

Wyzwania przed Polską: wskaźnik doksztalcania się wśród osób w wieku 26-64 lata

➡ W Polsce doksztalca się: 4,5% osób

➡ Średnia w UE: 9%

Wskaźnik doksztalcania się wśród dorosłych - 15% w roku 2020 (*cel strategicznej ramy europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia „Education Training 2020”*)

➡ Im wyższe wykształcenie, tym wyższy wskaźnik doksztalcania się

Kluczowe zmiany:

Dopasowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy

Dostosowanie polskich kwalifikacji do europejskich

Absolwent polskiej szkoły otrzymuje potwierdzone egzaminami kwalifikacje uznawane w całej Europie

Zwiększenie szans na pracę - w Polsce, ale również w Europie

WSiP a szkolnictwo zawodowe: dotychczasowe działania

➔ Pomoc we wdrożeniu reformy i Nowej Podstawy Programowej w szkolnictwie zawodowym z roku 2012:

- podręczniki z aprobatami MEN do około 200 kwalifikacji we wszystkich zawodach i branżach, opracowane wg części kwalifikacji i PKZ
- repetytoria i testy do egzaminów zawodowych
- "Pracownie" do praktycznej nauki zawodu
- zeszyty ćwiczeń do języka obcego zawodowego (angielski, niemiecki) dla 7 kluczowych branż)
- obudowa metodyczna (programy, poradniki, rozkłady materiału itp.)
- kilkadziesiąt konferencji i szkoleń z NPP w całej Polsce dla ponad 2 tys. nauczycieli

➔ Odpowiedzialny za ponad 80% materiałów edukacyjnych w szkolnictwie zawodowym.

WSiP a szkolnictwo zawodowe:

DYREKTORZY
ZAWODOWCY!

- ➔ Do tej pory – pomoc dla nauczycieli i uczniów
- ➔ Wniosek po 3 latach reformy: kluczowa rola współpracy szkół z przedsiębiorstwami
- ➔ WSiP i ZPP włączają się w Rok Szkół Zawodowych organizowany przez MEN
- ➔ Program Dyrektorzy – Zawodowcy pod patronatem honorowym Minister Edukacji Narodowej

DYREKTORZY
ZAWODOWCY!

- ➔ badanie -> debata -> e-szkolenia

debata (eksperci-praktycy, pary przedsiębiorca-dyrektor)

e-szkolenia (wykorzystanie środków UE, wdrażanie wniosków z ewaluacji, zarządzanie zespołem, itd.)

praca
wysztalcenie
przedsiębiorcy
praktyki
szkoły zawodowe
współpraca
dyrektorzy
staże
zawód

Najważniejsze wyniki

Bariery i możliwości współpracy między szkołami zawodowymi a firmami.

Perspektywa dyrektorów szkół i przedsiębiorców.

Różnice perspektyw

POSTRZEGANIE SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO NIE STANOWI GŁÓWNEJ BARIERY WSPÓŁPRACY:

Opinie przedsiębiorców na temat szkolnictwa zawodowego są nieco bardziej negatywne niż dyrektorów szkół, ale różnice te nie są znaczące. Większość przedsiębiorców uważa, że znalezienie pracy po szkole zawodowej jest możliwe, a nawet łatwe.

POZYTYWNA OCENA DOTYCHCZASOWEJ WSPÓŁPRACY

Obie grupy, gdy już podejmują współpracę są z niej w zdecydowanej większości zadowolone. Zarówno przedsiębiorcy jak i dyrektorzy szkół zawodowych są również zgodni co do tego, że taka współpraca przynosi korzyści uczniom oraz absolwentom szkół zawodowych zapewniając im lepsze perspektywy zawodowe.

RÓŻNICA W POSTRZEGANYCH KORZYŚCIACH

W zakresie postrzeganych korzyści ujawnia się jednak różnica perspektyw: odsetek osób niezadowolonych ze współpracy jest wyższy wśród przedsiębiorców; niemal co piąty przedsiębiorca wyraża niezadowolenie z podjętej współpracy. Najczęściej wydaje się to być związane z rozczarowaniem co do przygotowania uczniów szkół oraz ich nastawienia do pracy. Ponadto przedsiębiorcy nie zawsze postrzegają współdziałanie w tym zakresie jako korzystne dla ich firm, co nie jest dostrzegane przez dyrektorów szkół zawodowych (91% dyrektorów i tylko 65% właścicieli firm postrzega tak współpracę jako korzystną dla przedsiębiorstw).

Rozbieżność perspektyw i brak wzajemnego zrozumienia stanowią kluczowe bariery w nawiązywaniu współpracy.

Przyczyny braku współpracy 1/3

Perspektywa dyrektorów

Perspektywa przedsiębiorców

PRZERZUCANIE ODPOWIEDZIALNOŚCI

Niemal połowa przedsiębiorców i ponad połowa dyrektorów szkół zawodowych upatruje przyczyn braku wzajemnej współpracy po tej drugiej stronie; są przekonani, że drugiej stronie brakuje inicjatywy/ chęci do współpracy.

RÓŻNICE W POSTRZEGANYCH PRZYCZYNACH BRAKU WSPÓŁPRACY

Dyrektorzy twierdzą, że przyczyna braku współpracy leży po stronie przedsiębiorców lub gdzie indziej, lecz zdecydowanie nie po stronie ich samych.

Przedsiębiorcy uważają, że przyczyna braku współpracy leży zarówno po stronie szkół zawodowych, ale również po ich stronie.

BIERNOŚĆ DYREKTORÓW SZKÓŁ ZAWODOWYCH

W podejściu części dyrektorów można zaobserwować pewną bierność.

Niemal wszyscy dyrektorzy szkół zawodowych współpracują z przedsiębiorcami w zakresie zapewnienia praktyk i staży swoim uczniom – jest to ich obowiązek. Dyrektorów aktywnie poszukujących takiej współpracy w celu zapewnienia absolwentom pracy jest zdecydowanie mniej: współpracę w zakresie zatrudnienia osób z wykształceniem zawodowym w firmach podejmuje jedynie nieco ponad połowa dyrektorów szkół zawodowych. Zarazem jednak stosunkowo wiele dyrektorów szkół zgadza się, że inicjatywa powinna leżeć po ich stronie (takiego zdania jest aż 1/3 dyrektorów).

Ponad 1/3 przedsiębiorców uważa, że przyczyną braku współdziałania jest bierność ze strony szkół zawodowych (nikt nie zgłosił się do nich z propozycją współpracy). Stanowi to główną przyczynę niepodejmowania współpracy w oczach przedsiębiorców wyrażających gotowość do niej. Blisko połowa przedsiębiorców uważa, że inicjatywa w zakresie wzajemnej współpracy powinna leżeć po stronie szkół zawodowych.

Przyczyny braku współpracy 2/3

Perspektywa dyrektorów

Perspektywa przedsiębiorców

BRAK AKTUALNEJ WIEDZY O SOBIE NAWZAJEM

Większość dyrektorów szkół zawodowych uważa się za doskonale zorientowanych w obecnym rynku pracy, ale zaledwie 1/3 spośród nich dokształca się w tym zakresie.

Przedsiębiorcy za to przyznają, że nie mają wiedzy na temat szkół zawodowych funkcjonujących w regionie - aż 3/4 przedsiębiorców negatywnie ocenia poziom swojej wiedzy na temat lokalnych szkół zawodowych – co jednak połączone jest z przekonaniem, że inicjatywa nie leży po ich stronie.

RÓŻNICE W POSTRZEGANIU KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Dyrektorzy szkół zawodowych zdecydowanie rzadziej niż przedsiębiorcy uważają, że przyczyną braku współpracy jest poziom kwalifikacji uczniów i absolwentów. Może to wynikać z przeświadczenia o odpowiednim poziomie umiejętności zawodowych uzyskiwanych w ich szkole.

Stosunkowo ważną przyczyną braku współpracy wskazywaną przez przedsiębiorców jest postrzegany brak odpowiednich kwalifikacji uczniów i absolwentów szkół zawodowych; wskazuje na nią 18% przedsiębiorców w ogóle, przy czym w przypadku przedsiębiorców niechętnych do zatrudniania osób z wykształceniem zawodowym, odsetek ten wrasta do 30%.

Przyczyny braku współpracy 3/3

Perspektywa dyrektorów

Perspektywa przedsiębiorców

TRUDNOŚCI ORGANIZACYJNE Z PERSPEKTYWY PRZEDSIĘBIORCÓW

Zdecydowana większość dyrektorów nie postrzega trudności organizacyjnych za barierę we współpracy – tylko 6% z nich uważa, że nie wie jak załatwić taką współpracę, 4% - że załatwienie takiej współpracy wymaga dużo biurokracji, a tylko 3% dyrektorów uważa, że nawiązanie obopólnej współpracy wymaga dużo pracy.

Ważną przyczyną braku współpracy z perspektywy przedsiębiorców jest duża postrzegana ilość wymogów biurokratycznych – 15% przedsiębiorców nie wie, jak nawiązać obopólną współpracę oraz uważa, że zawarcie takiej umowy wymaga dużo biurokracji, a 13% właścicieli firm uważa, że wymaga to dużego nakładu pracy.

RÓŻNICE W OCENIE WARUNKÓW FINANSOWYCH DLA ABSOLWENTÓW SZKÓŁ ZAWODOWYCH

Zdaniem dyrektorów szkół zawodowych jedną z przyczyn braku współpracy z firmami są niekorzystne warunki finansowe dla absolwentów ich szkół.

Przedsiębiorcy zdają się nie dostrzegać problemu związanego z warunkami finansowymi dla absolwentów szkół zawodowych – tylko zaledwie 4% z nich przyznaje, że może to być przyczyną braku współpracy (tylko 54% dyrektorów uważa, że przedsiębiorcy są skłonni do finansowej gratyfikacji uczniów i absolwentów szkół zawodowych, którzy u nich pracują, za to aż 66% właścicieli firm wyraża taką chęć).

Potencjał współpracy

OBOPÓLNE CHĘCI DO NAWIĄZANIA WSPÓŁPRACY, ALE RACZEJ TYLKO DEKLARATYWNE. Niemalże wszyscy dyrektorzy szkół zawodowych oraz 4 na 5 przedsiębiorców deklaruje, że chce w przyszłości nawiązać obopólną współpracę. Wyrażenie jednoznacznej chęci współpracy ze strony dyrektorów szkół zawodowych może wynikać z obowiązku odbycia praktyk przez uczniów ich szkół. Z drugiej jednak strony, dyrektorzy zapytani o podjęcie współpracy z firmami w ciągu najbliższego roku deklarują tylko w 85%, że nawiążą taką współpracę. Odsetek ten jeszcze bardziej spada w grupie przedsiębiorców – tylko 2/5 z nich chce nawiązać współpracę, co oznacza, że aż 3/5 z nich nie chce podejmować takiego zobowiązania.

WIĘKSZY POTENCJAŁ NIŻ NIEKTÓRZY MOGLIBY SIĘ SPODZIEWAĆ. Ponad 4/5 dyrektorów szkół zawodowych oraz 3/4 przedsiębiorców jest zainteresowanych współpracą w zakresie bezpłatnych staży bądź praktyk zawodowych. Nieco ponad połowa dyrektorów szkół oraz 2/3 przedsiębiorców przyznaje, że byłaby skłonna podjąć się takiej współpracy w przypadku staży płatnych. Warto zauważyć, że większą chęć do współpracy w zakresie płatnych staży/praktyk wyrażają przedsiębiorcy niż dyrektorzy szkół.

KIERUNKI O NAJWIĘKSZYM I NAJMNIEJSZYM POTENCJALE. Co ciekawe jednak, jeśli chodzi o potencjał zatrudnienia w poszczególnych branżach, przedsiębiorcy często oceniają go lepiej w porównaniu z dyrektorami. Obydwie grupy badanych zgadzały się, że branżami o dużym potencjale są budownictwo, mechanika, gastronomia, handel. Przedsiębiorcy dużo pozytywniej niż dyrektorzy oceniają też szanse zatrudnienia w takich branżach jak murarstwo czy stolarstwo. Za branże o najmniejszym potencjale uznawane są grafika oraz ochrona środowiska.

Charakterystyka badania

Cele badania

- Identyfikacja **barier** we współpracy szkół zawodowych z przedsiębiorcami oraz firmami
- Zrozumienie **potencjału współpracy**
- Porównanie **dwóch perspektyw** spojrzenia na szkolnictwo zawodowe: dyrektorów i przedsiębiorców

Metodologia

CAWI (*Computer Assisted Web Interview*):

- 1) **Badanie przedsiębiorców** oraz właścicieli firm z bazy danych Związku Przedsiębiorców i Pracodawców (n=532)
- 2) **Badanie dyrektorów** oraz wicedyrektorów szkół zawodowych współpracujących z Wydawnictwami Szkolnymi i Pedagogicznymi (n=382).

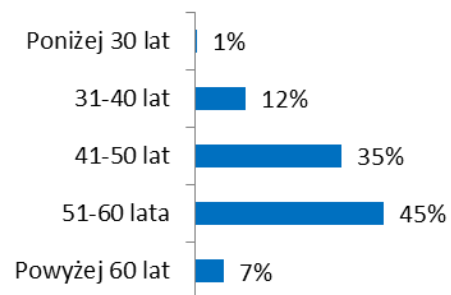
Profil próby

DYREKTORZY

N=382

Wiek

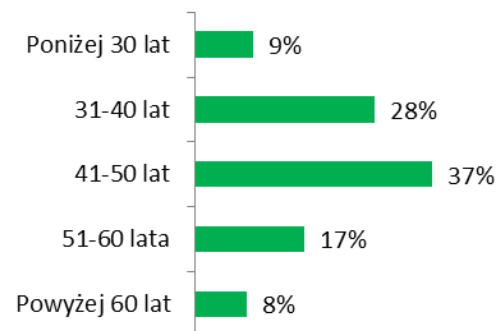

PRZEDSIĘBIORCY

N=532

Wiek

Postrzeganie

szkolnictwa

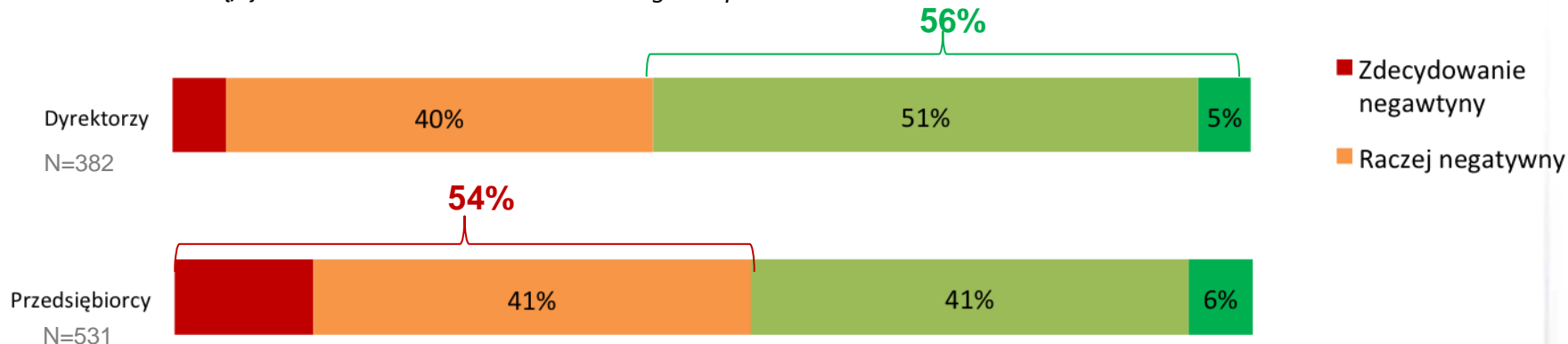

zawodowego

Wizerunek szkolnictwa zawodowego

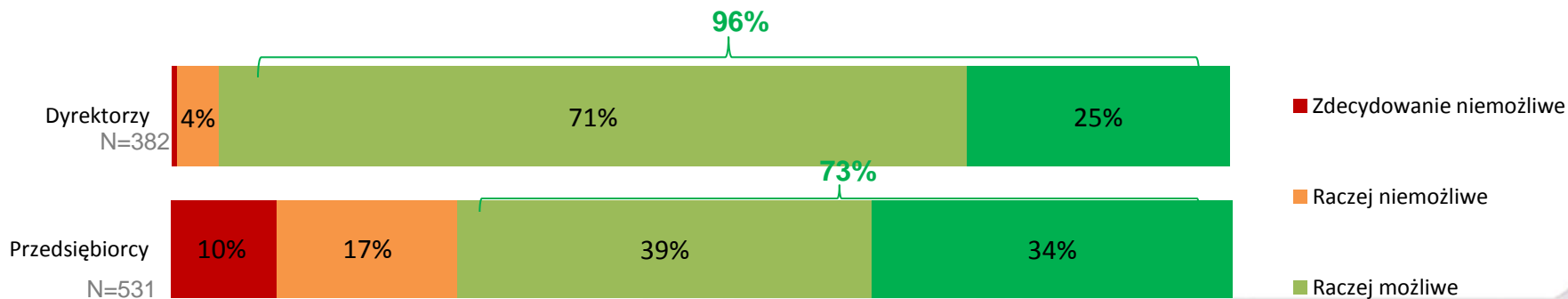
WIZERUNEK SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO

Jak ocenia Pan{/i} wizerunek szkolnictwa zawodowego w społeczeństwie?

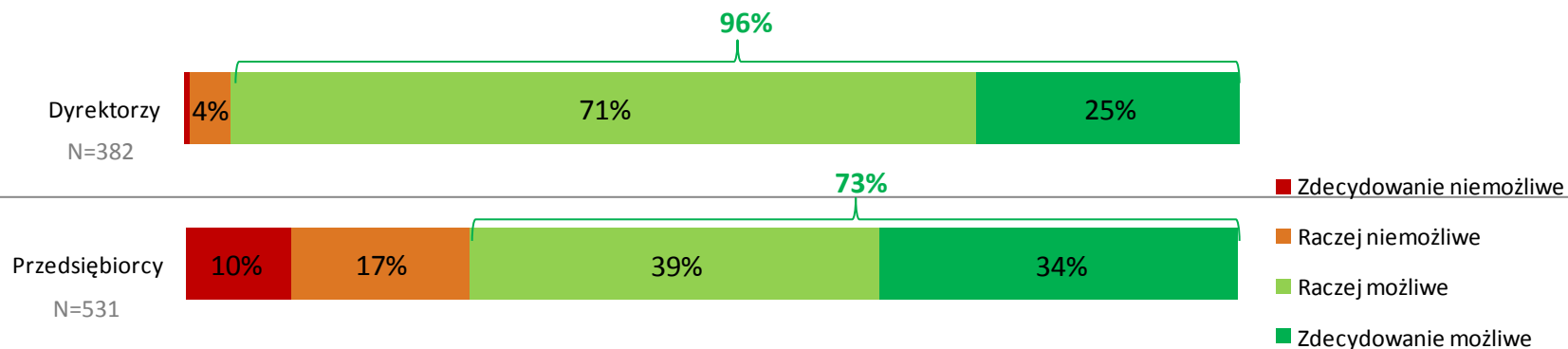
MOŻLIWOŚCI ZATRUDNIENIA

Jak Pan{/i} ocenia możliwość znalezienia pracy przez uczniów po ukończeniu szkoły zawodowej?

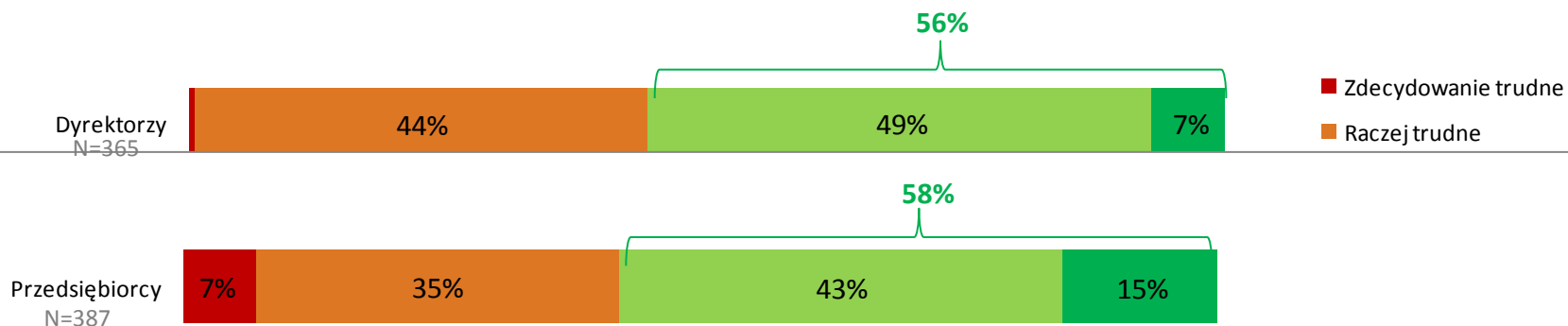
Postrzegana łatwość i możliwość zatrudnienia po szkole zawodowej

NA ILE MOŻLIWE JEST ZNALEZIENIE PRACY PO SZKOLE ZAWODOWEJ?

NA ILE ŁATWO JEST ZNALEŹĆ PRACĘ PO SZKOLE ZAWODOWEJ?

Jak Pan/{i} ocenia łatwość znalezienia pracy przez uczniów po ukończeniu szkoły zawodowej?

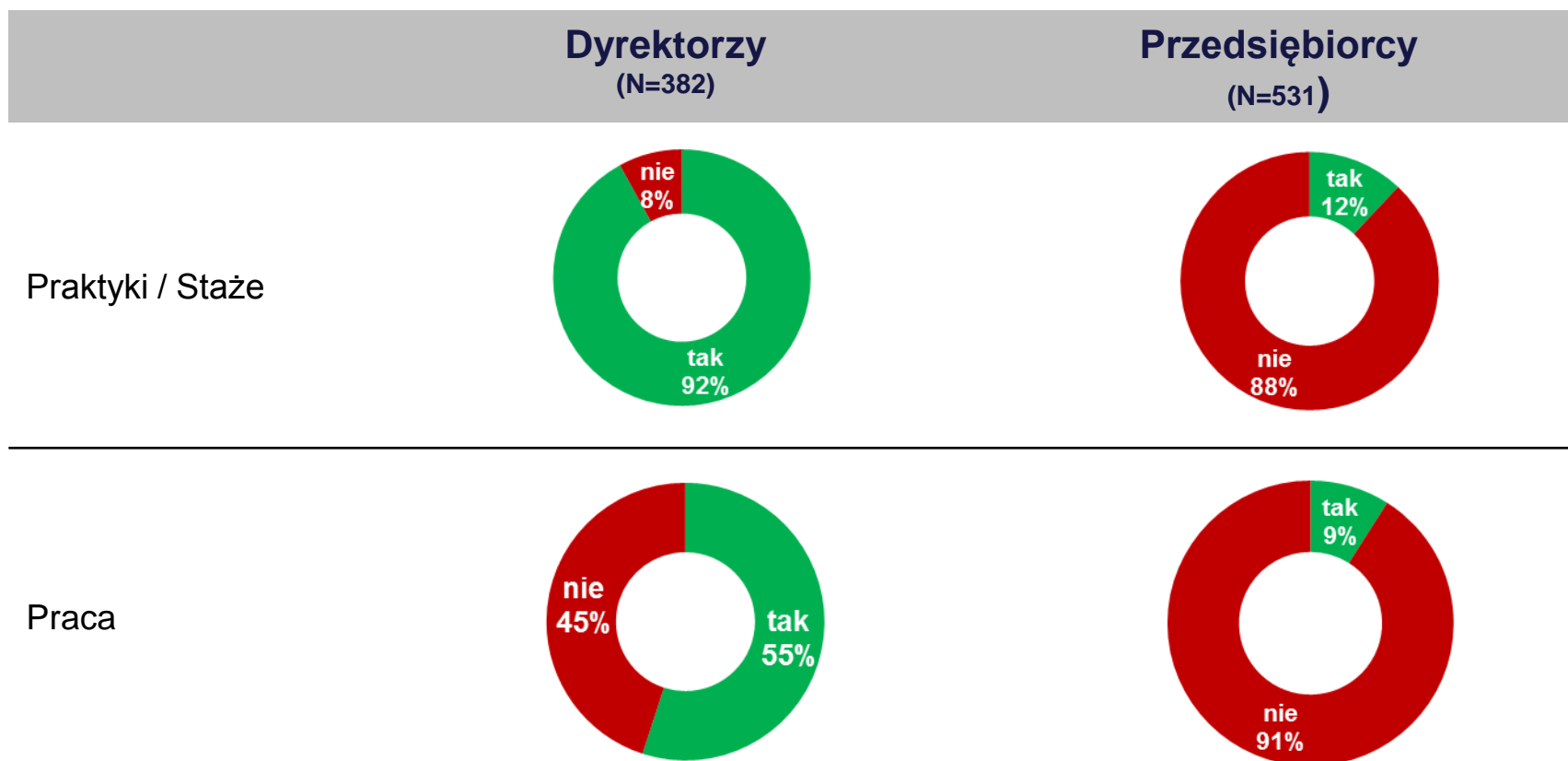

■
■
■

Specyfika dotychczasowej współpracy

Dotychczasowa współpraca szkół zawodowych z firmami

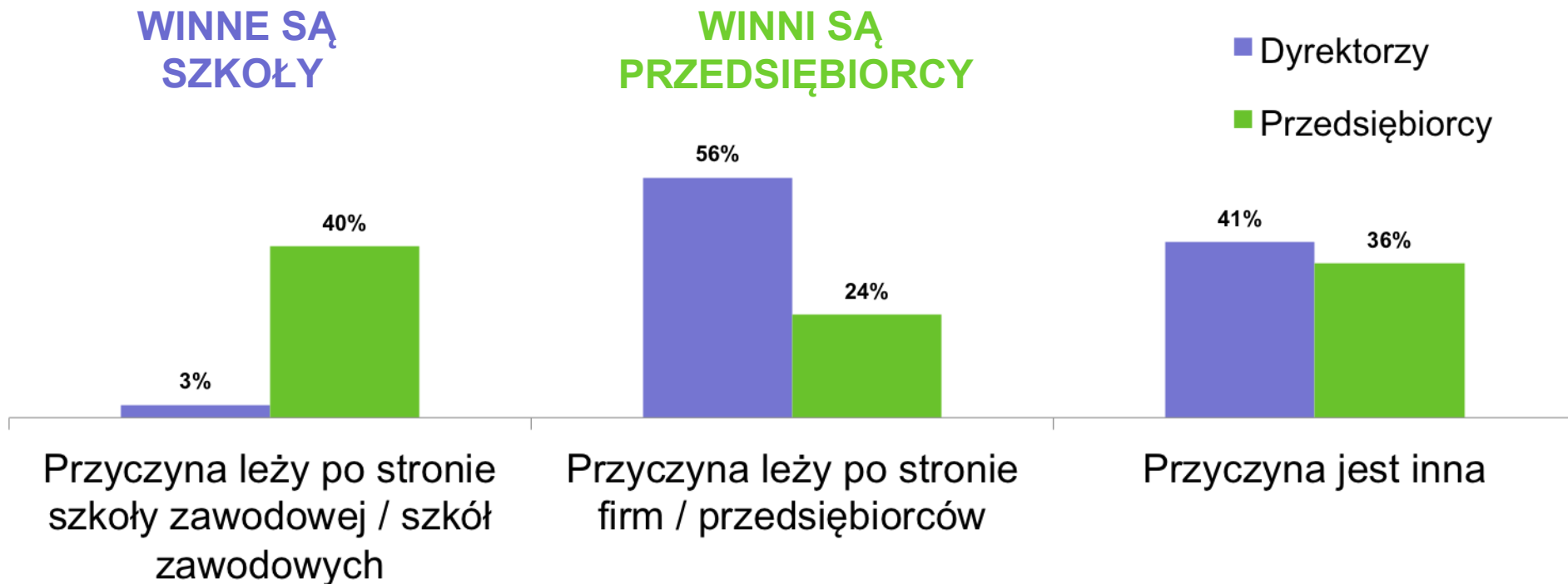
Czy współpracuje Pan(i) ze szkołą zawodową/firmą w zakresie zapewnienia uczniom/absolwentom tych szkół...

Przyczyny braku współpracy – JA-INNI

N=174

N=459

Z jakiej przyczyny Pan{a/i} firma i szkoła/y zawodowa/e nie współpracujecie ze sobą?

Czynniki ograniczające współpracę

1. Bierność – przerzucanie odpowiedzialności na drugą stronę

„Żaden przedsiębiorca/żadna firma nie zgłosiła się do mnie z propozycją współpracy”

Dyrektorzy szkół	Przedsiębiorcy
34%	38%

2. Przekonanie dyrektorów o samodzielności uczniów w znajdowaniu pracy

„Myślę, że uczniowie/absolwenci wolą sami znaleźć pracę”

Dyrektorzy szkół	Przedsiębiorcy
30%	9%

3. Biurokracja – przekonanie o trudnościach formalnych

„Nawiązanie takiej współpracy wymaga dużego nakładu pracy”

Dyrektorzy szkół	Przedsiębiorcy
3%	13%

Przyczyny braku współpracy – różnice perspektyw

DYREKTORZY SZKÓŁ

- Absolwenci wolą sami wybrać (30%/9%)
- Oferta pracodawców jest nieatrakcyjna dla absolwentów (16%/4%)
- Firmy wymagają wyższego wykształcenia absolwentów (13%/9%)

PROBLEM – PRACODAWCY

PRZEDSIĘBIORCY

- Nie mam czasu zajmować się tym (3%/20%)
- Nieodpowiednie kwalifikacje (9%/18%)
- Rozbieżność między profilami przedsiębiorstw a profilami szkół (9%/14%)

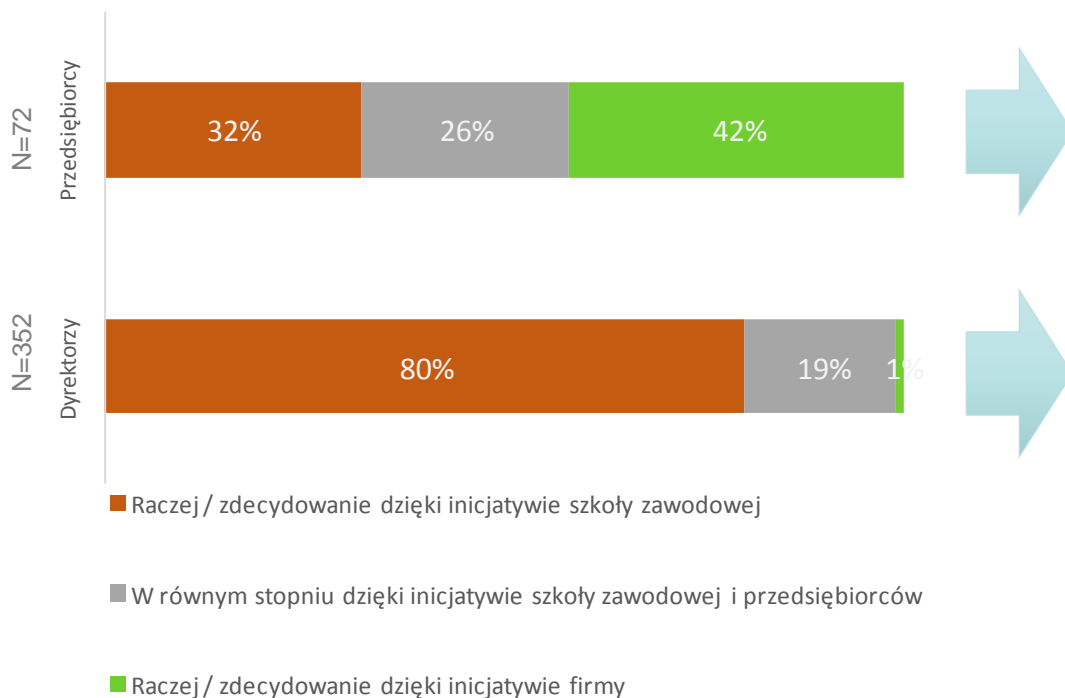
PROBLEM – PROFIL/
KWALIFIKACJE

Ocena dotychczasowej współpracy

Kto zainicjował współpracę?

Z czyjej inicjatywy rozpoczęła się współpraca?

PRZEDSIĘBIORCY

- Wspólna inicjatywa przedsiębiorców i dyrektorów

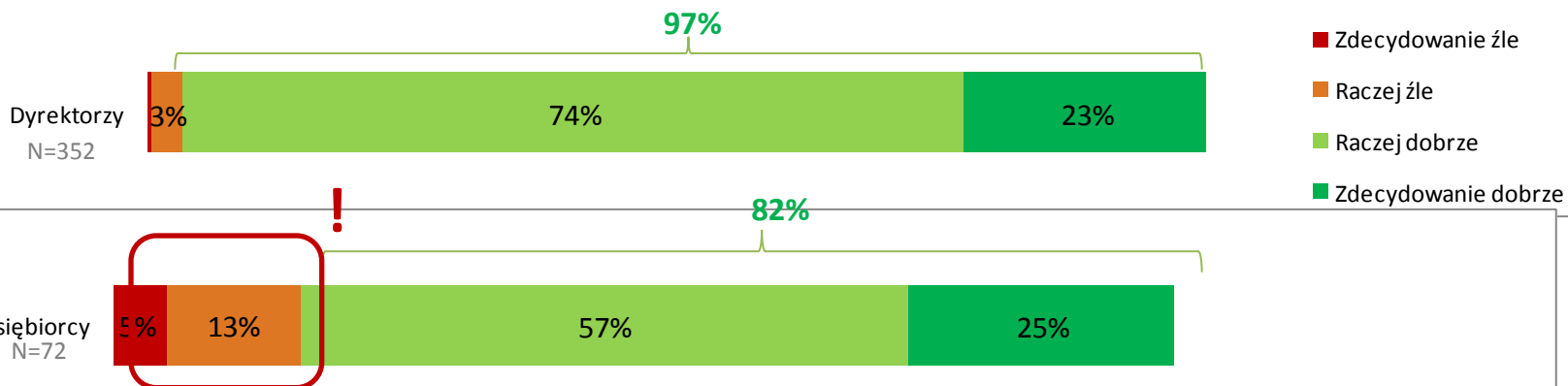
DYREKTORZY

- Przekonani o wyłącznie własnej inicjatywie

Ocena dotychczasowej współpracy

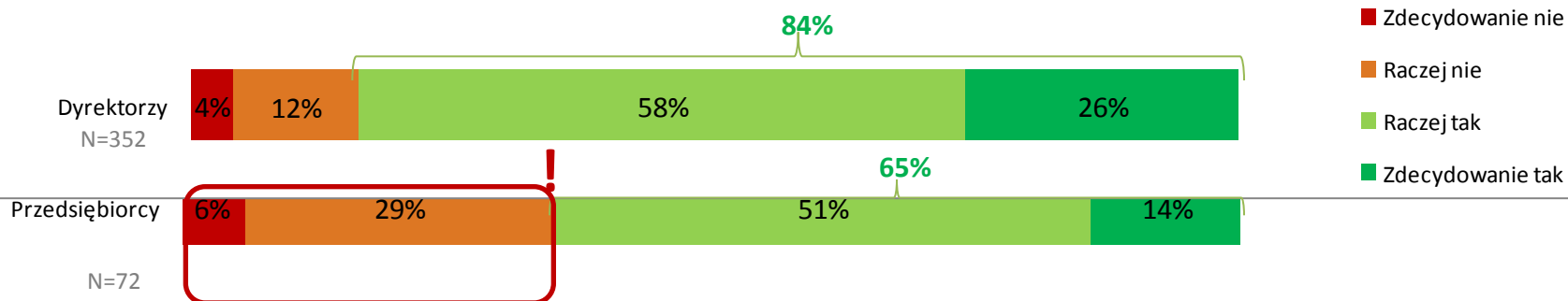
OCENA WSŁPRACY

Jak ocenia Pan{/i} współpracę między szkołą a przedsiębiorcami/firmami?

POSTRZEGANE KORZYŚCI

Czy ta współpraca przynosi Pan{/u/i} korzyści?

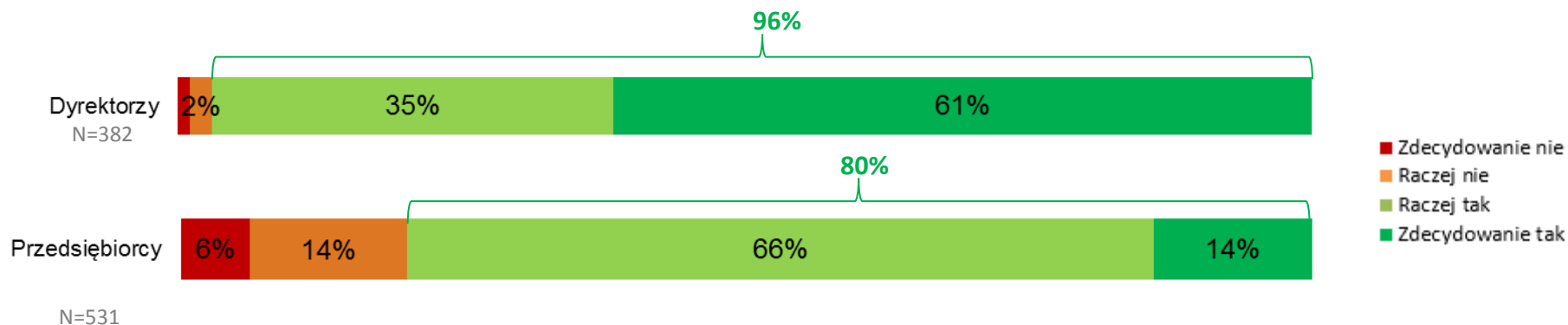

■ Potencjał współpracy
■ między szkołami
■ zawodowymi a
■ przedsiębiorcami

Potencjał współpracy

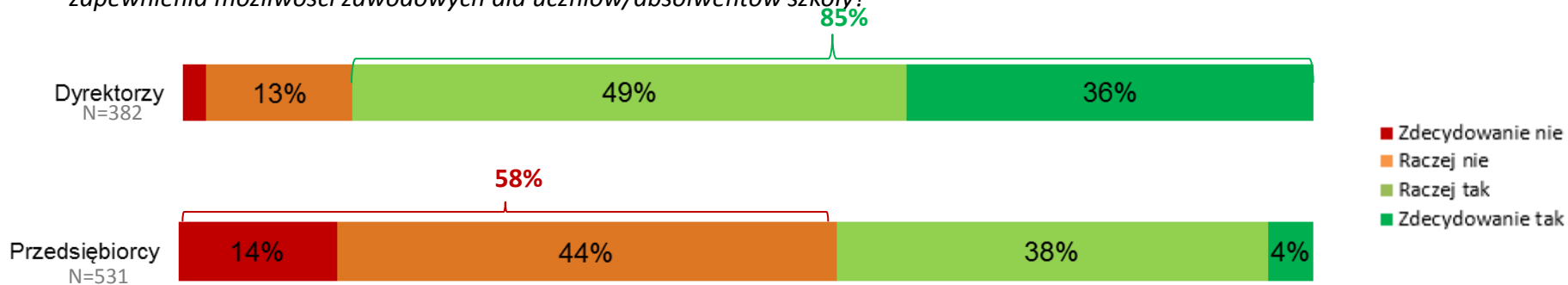
CHĘĆ WSPÓŁPRACY W PRZYSZŁOŚCI

Czy chciał/a by Pan/i, aby w przyszłości szkoła zawodowa współpracowała z przedsiębiorcami/firmami w celu zapewnienia możliwości zawodowych dla uczniów/absolwentów tej szkoły?

WSPÓŁPRACA W NAJBLIŻSZYM CZASIE

Czy w ciągu najbliższego roku nawiąże się współpraca między szkołą zawodową a przedsiębiorcami/firmami w celu zapewnienia możliwości zawodowych dla uczniów/absolwentów szkoły?

Wiedza o lokalnym rynku ...

DYREKTORZY SZKÓŁ

PRZEDSIĘBIORCY

Wiedza o rynku pracy

Wiedza o szkolnictwie
zawodowym

90% dobrze

10% źle

26% dobrze

75% źle

program:

DYREKTORZY
ZAWODOWCY!

pod patronatem honorowym:

MINISTER
EDUKACJI
NARODOWEJ